

<http://www.maturskiradovi.net/>

KO SU VEŠTICE?

Verovanje u veštice vrlo je stara i raširena pojava usko povezana sa šamanizmom. Puno je razloga zašto su uglavnom žene bile veštice. Veštice su uništavale plodove zemlje, provodile tajnovite obrede, svojim su vracanjem pojedincima uzrokovale bolest, mogle su bacati ljubavne čini. Težnja viziji i proricanju, znanja o pripremanju lekova te s tim povezana nezaobilazna bliskost sa prirodom, sve je to govorilo u prilog ideji o ženama kao vešticama. Lik veštice je svoj konačni oblik poprimio u paganskim antickim ženskim kultovima i to od grčke boginje lova i plodnosti, Artemide, odnosno od odgovarajuće rimske boginje Dijane. No, žene su samo bile jednim delom renesansne pripovesti neverovatnih okrutnosti koje su zadesile sve nesretnike koji su tokom tih vekova stradali, pod optužbom da su žene-veštice ili muškarci-Vešci. Žene prve u redu, kao niža bića, bez prava glasa, bez zaštite pretvorene su bile u žrtve ljudske izopacenosti.

VEŠTAC ILI ČAROBNJAK

Veštac je obično osoba čiji zao duh valja nahraniti životnom snagom drugih ljudskih bića. Vešci će obično uzeti slab život, poput dječijeg. S obzirom da se smrtnost dece u mnogim djelovima Afrike penje i do 50%, ne zacuduje da još i danas postoje brojne optužbe za caranje. Rijec caranje je ipak pomalo nejasna, nije reč o veštini, već o urodjenom svojstvu. Neko je s tom veštinom rođen, to mu je suđeno. Kao što su neki ljudi nespretni, neki skloni nezgodama, kleptomani ili nadareni za telepatiju, drugi su Vešci, a ispoljavanje te crte karaktera samo je pitanje vremena. Čarobnjak je moćniji od veštica ili vešca. Razlika je tomu što čarobnjak nije prisiljen da se bavi magijom, čarobnjak to radi iz ljubavi prema zlu i svojevoljno. Neki veruju da je čarobnjak i sam zloduh, ali toliko moćan da može nadzirati druge duhove i prisiliti ih da rade za njega. Čarobnjak može načiniti fetiš, drvenu statuu ili predmet te svojom čarolijom naterati duha da se nastani u njemu. Takav kip ili predmet čudom će se naći kod osobe koju je njegov gospodar naumio učiniti svojom žrtvom i progoniti je. Na taj način čarobnjaci mogu nadzirati cele zajednice pukim ulivanjem straha. Za veštice smatralo se žene koje žive u osami ili ne mogu radjati decu ili se bilo kakvim drugim slučajem ističu kao recimo lečenjem biljem i travama. Mnoge žene koje su pomagale bolesnima ili ranjenima prirodnim lekovima sastavljenim od raznoraznih lekovitih biljaka koje danas smatramo najzdravijim lekovima, osuđene su za vraanje i šurovanje sa djavolu. Nepoštena i nepravedna suđenja takvim osobama osumnjičenih da su veštice, ili Vešci ili čak vukodlaci, ukazuju nam kako je često ne znanje i strah od nepoznatog bilo uzrok strahotama i božjim kaznama koje je crkva sprovodila vekovima proganjujući ljudi koje se smatralo neprihvatljivim.

PROGON VEŠTICA

Od srednjeg veka ne samo žene koje su znale vracati, već i one koje su živele bez muškaraca smatrali su opasnima. Strah od veštice podstakao je strah od neobuzdane žene koji je tištao muškarce, ponajviše pripadnike svestenstva. Poimanje slobode takve žene odnosilo se na njenu seksualnost. To se jedino moglo objasniti time da se ona prepušta sotonistickim uticajima. Neprijateljski odnos prema ženi i osuda seksualnosti Crkvi je olakšalo da žene obeleži kao veštica. Narod se bojao ljudi s natprirodnim osobinama. Crkva je taj strah spretno koristila tako što je sve neobjašnjive pojave nazivala Čavolji poslima. To je vodilo nemilosrdnom progonu veštica koji je pre svega obeležio razdoblje od 1500. do 1700. godine. Osumnjičene žene se optuživalo za savezništvo s čavolom (crimen ekceptum) ili za bavljenje čarobnjaštvom (crimen magiae). Mučenjima se vešca, odnosno vešticu, trebalo prepoznati, a potom pogubiti. Ti progoni nisu samo bili popraćeni okrutnim zlostavljanjima kojima se žeđelo da iznudi priznanje, nego su se izmišljali i novi Božji sudovi pod nazivom ordalije. Ispitivanjem reakcije na krv, vodu i vatru pozivala se viša sila kako bi se otkrila nevinost ili kaznila krivica. Flamanskom lekaru Johannesu Veirus (1515. - 1588.) jedan je od prvih koji je oštro istupio protiv ideje da su veštice u savezu s čavolom. On je razvio psihološku teoriju prema kojoj su veštice melanholične osobe koje savezništvo sa čavolom samo umišljaju. One pre zasluzuju samilost nego kaznu. Ipak sve do 18. veka bilo je puno bolesnika s psihopatskim poteškoćama koje se okrivljavalii da su odani verovanju u veštice.

OKUPLJANJA VEŠTICA

Srednjevekovne predstave o vešticama obuhvatale su i paklenki obred, takozvani vještički ples. Pomoću napitaka za letenje one bi noću letele na drškama, metlama i životinjama. Okupljale bi se zatim na poljanama ili brežuljcima, te raskalašenim ponašanjem tokom jela, te divljim plesom izražavale svoju odanost sotoni, vodi veštičjeg roda. Postojali su stari kultovi, neka vrsta paganskog ženskog tajnog saveza, koji su se u podzemlju održali vekovima. Oni su pomogli stvaranju fantastične predstave o veštičje plesu, raspojasanoj svečanosti. U antici su to uglavnom bili kultovi okupljeni

oko boginja lova i plodnosti Artemide u Grčkoj i Dijane u Rimskom carstvu. U grčkom epu

Ilijadi, Artemidu se naziva gospodaricom divljih životinja koja je letela vazduhom, kao što

će to kasnije navodno činiti i veštice. Najstarije predstave od vešticama odnose se na noćno letenje, te na odlazak na veštičiji ples. Letele bi na životinjama ili na predmetima, posebno na metlama. Taj se let katkada opisuje kao izdvajanje duše, demoni ili davli odlete sa dušom, a telo ostane da leži u snu sličnom smrti. Verovalo se da se sve povrede nanesene duši tokom takvog stanja mogu videti drugog dana i na telu osobe. Ovde su uocljive podudarnosti sa šamanizmom. Kod šamana za potrebe magije poprima oblik životinje ili štapica. Na njegovu se telu posle mogu opaziti povrede koje je pretrpela duša. Upravo od laponskih šamana nastaje iz staronordijskog jezika reč Gandra, koja označava palicu ili štapicu koji se koristi u magiji.

ORGANIZOVANA ZAVERA

Veštica u kasnoj srednjovekovnoj i ranoj novovjekovnoj Evropi nije tek neko ko navodno s pomoću tajnih zlih sila izaziva smrt, bolest i zlo. Verovalo se da je on, a mnogo češće ona, član gigantske zavere koju je organizovao i vodio đavo, a cilj joj je bilo

uništenje hrišćanstva, unižavanje svih cudorednih vrednosti, podbadanje siromašnih protiv bogatih, mlađih protiv starih i rušenje društva u prah i pepeo. Oni na koje bi se posumnjalo da su počinioči takvih prestupa bili su mučeni i obrađivane sve dok ne bi priznali, a potom su bili smaknuti. Smatra se da je optuženih nesretnika bilo između 250,000-1.000.000. Svi se generalno slažu da ih je zacelo većina bila posve nevinih. U maniji proganjanja veštica leži mit o organizovanoj zaveri. Taj mit se zasniva na verovanju da zlo koje redovno napada svet nije proizvod uobičajenog toka događaja, već da ga izazivaju rušilačke grupe ljudi odgovorne za sve okolnosti koje ozbiljno ugrožavaju život. U vreme progona veštica, te su se okolnosti uključivale od lošeg vremena, loše letine i epidemija. U kasnom srednjem veku, kad je lov na veštice uzeo velikog maha, zbivala se promena u društvu. Uobičajene institucije su opadale, a crkva je trpela od napada reformatora. Javio se strah da je sveukupno ustrojstvo društva u opasnosti. Verovalo se da se iza te opasnosti kriju djavolji prsti. Hrišćani su oduvek bili skloni tome da sve zlo sveta pripisu neprijatelju, a teolozi su od njega napravili liktitanske snage. Kasnije je napetost između rimokatoličke i protestantske crkve, od kojih

je svaka bila uverena da je istina na njenoj strani i sledno tome verovala u djavolske zlonamjernost svake opozicije, pridonela da taj strah dosegne vrhunac. Strah je silio na iznalaženje izlaza. I katolici i protestanti videli su u vešticama, ili prepostavljenim vešticama, Sotonine službenike u ljudskom liku u okviru silne tajne zavere protiv svega što im je bilo dragoceno i reagovali su jezovitim divljaštvom. Mit o organizovanoj zaveri nije odumro sa prestankom lova na veštice. U 18 veku tajna društva su, posebno slobodni zidari, savez udruženja klesara i zidara koji su 1717. godine, utemeljili u Londonu Theofil Desaguilers, DŽejms Andeson i DŽordž Pejn, osudivani da kuju zaveru

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

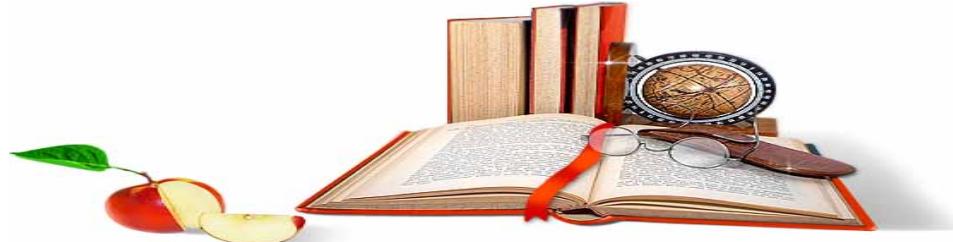
BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST

RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOOV IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MAGISTARSKI.COM

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **SEMINARSKI, DIPLOMSKI** ILI **MATURSKI** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **BAZI** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU **IZRADA RADOVA**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **FORUMU** ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com